

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕
กรณีกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคม ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ คค ๐๒๐๙/๙๑๕๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ ทำให้มีส่วนราชการที่ต้องโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่มาเป็นของกระทรวงคมนาคม ตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ โดยมีส่วนราชการที่เพิ่มขึ้น คือ กรมทางหลวงชนบท (สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทและกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กระทรวงมหาดไทย) และการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย (สำนักนายกรัฐมนตรี) และโดยมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติว่า “บรรดาอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของส่วนราชการหรือของส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอน หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนดังกล่าว แล้วแต่กรณี” และวรรคสองบัญญัติว่า “บรรดาบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้ถือว่าอ้างถึงส่วนราชการที่รับโอน หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนดังกล่าว แล้วแต่กรณี” แต่มีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องบางส่วนมีความเห็นแตกต่างกัน ในกรณีที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๑. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ภายหลัง

ที่พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่

๒. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ภายหลังที่พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่

๓. การมอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินคดีแทนตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ถูกฟ้องคดี (เป็นกระทรวงคมนาคมหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม) ภายหลังที่พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว พนักงานอัยการดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและพนักงานอัยการทั้งสามประเด็น คณะกรรมการและส่วนราชการที่รับผิดชอบสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน และมอบอำนาจดำเนินคดีใหม่ เว้นแต่กรณีที่จะต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาหรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และมีการฟ้องคดีใหม่ ภายหลังที่พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว แต่อย่างไรก็ดี เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยถูกต้อง ชัดเจน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงคมนาคมจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

ต่อมากระทรวงคมนาคม ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ คค ๐๒๐๙/๔๑๘ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอหารือเพิ่มเติม ในประเด็นดังต่อไปนี้ด้วย

๑. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาอุทธรณ์เสร็จแล้ว แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ และกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องคืนเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมวินิจฉัยอุทธรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวอีกได้หรือไม่

๒. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาอุทธรณ์และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยแล้ว ต่อมาศาลปกครองมีคำ

พิพากษาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่และเรื่องดังกล่าวได้โอนมายังกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวอีกได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทางหลวงชนบท) กระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการและผังเมือง) และสำนักงานอัยการสูงสุด แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สอง ที่ว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙^๑ และมาตรา ๒๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้วแต่กรณี ภายหลังที่พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วน

^๑ มาตรา ๙ เมื่อพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์จะต้องเวนคืนที่แน่นอนให้เสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ถ้าเป็นการเวนคืนเพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง ทางรถไฟ ทางพิเศษ คลองชลประทาน หรือกิจการที่คล้ายคลึงกันต้องสำรวจให้แล้วเสร็จภายในสองปี นับแต่วันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

เมื่อได้ดำเนินการสำรวจที่จะต้องเวนคืนเสร็จเป็นบางส่วนหรือแล้วเสร็จทั้งหมด ให้เจ้าหน้าที่เสนอรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สำรวจแล้วเสร็จประกอบด้วยผู้แทนของเจ้าหน้าที่หนึ่งคน ผู้แทนกรมที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนของหน่วยงานอื่นของรัฐหนึ่งคนและผู้แทนของสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่กำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน และจำนวนเงินค่าทดแทนที่จะให้แก่บุคคลตามมาตรา ๑๘

ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ ผ่านเขตท้องที่ใด ให้มีผู้แทนของสภาท้องถิ่นนั้นแห่งละหนึ่งคนเข้าร่วมเป็นกรรมการตามวรรคสองด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๘ ผู้ใดไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๓ กำหนด มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

ฯลฯ

ฯลฯ

ราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผลใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการทั้งสองคณะดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า คำสั่งทั้งสองดังกล่าวซึ่งเป็นคำสั่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งคณะกรรมการโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการกิจการก่อสร้างและบำรุงรักษาทางของกรมโยธาธิการหรือสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทนั้น เป็นคำสั่งที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว แม้อีกต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๑^๓ ได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งกรมทางหลวงชนบท อยู่ในสังกัดกระทรวงคมนาคม และโอนภารกิจเกี่ยวกับงานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโยธาธิการและสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สังกัดกระทรวงมหาดไทย มาเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม ตามมาตรา ๕๔^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและ

^๓ มาตรา ๒๑ กระทรวงคมนาคม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) กรมทางหลวงชนบท

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๕๔ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงมหาดไทย เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการดังต่อไปนี้มาเป็นของกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม

(๑) กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท เฉพาะ

(ก) ราชการส่วนกลาง

(ข) สำนักงานเลขาธิการกรม

(ค) กองการเงินและบัญชี

(ง) กองการเจ้าหน้าที่

(จ) กองการพัสดุและจัดซื้อ

(ฉ) กองก่อสร้างทางและโครงสร้าง

(ช) กองควบคุมเครื่องจักรกล

(ซ) กองบูรณะและซ่อมบำรุง

(ฎ) กองพัฒนาแหล่งน้ำ

(ฏ) กองวิจัยและประเมินผล

(ท) กองโรงงานเครื่องจักรกล

(ฒ) กองสำรวจและออกแบบ

(ณ) ศูนย์ปฏิบัติการเร่งรัดพัฒนาชนบท

(ด) สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด

ทั้งนี้ ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ

กระทรวงมหาดไทย

(๒) กรมโยธาธิการ เฉพาะ

(ก) ราชการส่วนกลาง

(ข) สำนักงานเลขาธิการกรม

(ค) กองการเงินและบัญชี

อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ แต่โดยผลของมาตรา ๑๖๑^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกัน บรรดาอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวกับงานก่อสร้างและบำรุงรักษาทาง ไดโอนมาเป็นของกรมทางหลวงชนบท หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในกรมทางหลวงชนบท ซึ่งรวมถึงอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่เกี่ยวกับงานก่อสร้างและบำรุงรักษาทางที่ต้องมีการดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ด้วย ดังนั้น เมื่อคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนดังกล่าวได้ดำเนินการไว้ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว คณะกรรมการทั้งสองคณะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่อไปได้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ อย่างไรก็ดี เนื่องด้วยการปฏิรูประบบราชการครั้งนี้มีการโอนภารกิจ อำนาจหน้าที่ และบุคลากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือเพื่อความเหมาะสม

-
- (ง) กองการเจ้าหน้าที่
 - (จ) กองการพัสดุ
 - (ฉ) กองควบคุมการก่อสร้าง
 - (ช) กองนิติการ
 - (ซ) กองพัฒนาน้ำสะอาด
 - (ฌ) กองแผนงาน
 - (ญ) กองพัฒนาบ่อบาดาล
 - (ฎ) กองวิเคราะห์และวิจัย
 - (ฏ) กองวิศวกรรมสะพาน
 - (ฐ) กองวิศวกรรมสุขาภิบาล
 - (ฑ) กองสาธารณสุขและทางหลวงท้องถิ่น
 - (ฒ) สำนักงานโยธาธิการจังหวัด

ทั้งนี้ ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน หรือกระทรวงมหาดไทย

กรณีตาม (๑) และ (๒) ให้โอนบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

^๔ มาตรา ๑๖๑ บรรดาอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดของส่วนราชการหรือของส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอน หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนดังกล่าว แล้วแต่กรณี

บรรดาบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้ถือว่าอ้างถึงส่วนราชการที่รับโอน หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในการดำเนินการของคณะกรรมการ และด้วยบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ ดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมอาจมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการทั้งคณะหรือกรรมการบางรายได้ โดยพิจารณาเป็นกรณีไป

ประเด็นที่สาม ที่ว่า เดิมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินคดีแทนตามมาตรา ๔๕^๖ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ถูกฟ้องคดีเป็นกระทรวงคมนาคมหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ แล้ว การมอบอำนาจดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติของมาตรา ๔๕ วรรคห้าดังกล่าวกำหนดให้คู่กรณีจะเลือกดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองด้วยตนเอง หรือจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด ฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนก็ได้ และตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๐^๗ กำหนดให้คู่กรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถที่จะเลือกมอบให้พนักงานอัยการฟ้องร้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวแตกต่างจากการแต่งตั้งให้พนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีแพ่ง ที่ตามมาตรา ๑๑ (๒)^๘ แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีแทนรัฐบาลในศาลทั้งปวง อย่างไรก็ตาม การโอนกิจการและอำนาจหน้าที่ในกรณีนี้ซึ่งมีผลให้เปลี่ยนตัวผู้ถูกฟ้องคดีจากกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็น กระทรวงคมนาคมและ

^๖ มาตรา ๔๕ วรรคห้า

ฯลฯ

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเอง หรือจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนดเพื่อฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดีการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒๐ คู่กรณีในคดีปกครองอาจมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจได้ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนคู่กรณีได้

คู่กรณีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างแล้วแต่กรณีของหน่วยงานทางปกครองนั้น หรือของหน่วยงานทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่หรือพนักงานอัยการฟ้องร้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้

^๘ มาตรา ๑๑ พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ในคดีแพ่ง มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีแทนรัฐบาลในศาลทั้งปวงกับมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมอัยการหรือพนักงานอัยการ

ฯลฯ

ฯลฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ไม่ทำให้การมอบอำนาจเดิมเสียไป เพราะเป็นการรับโอนสิทธิหน้าที่และภาระผูกพันของกระทรวงเดิม แต่ด้วยบทบัญญัติของมาตรา ๔๕ วรรคห้า ประกอบกับข้อ ๒๐ ของระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว กระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีสิทธิในการเลือกที่จะเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาตีปกรองนี้ด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลอื่น หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีปกรองแทนก็ได้ ทั้งนี้ หากกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมยังคงประสงค์ที่จะเลือกให้พนักงานอัยการดำเนินคดีปกรองแทนเช่นเดิมแล้ว ควรมีหนังสือยืนยันไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดให้ดำเนินการต่อไป

สำหรับประเด็นที่กระทรวงคมนาคมขอหารือเพิ่มเติม นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อตามมาตรา ๒๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนเพื่อพิจารณาค่าอุทธรณ์ และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับค่าอุทธรณ์ ดังนั้น ตามกรณีที่หารือแม้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนได้พิจารณาเสนอความเห็นเสร็จสิ้นแล้ว แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อได้มีการโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวจากกระทรวงมหาดไทยมาเป็นของกระทรวงคมนาคมแล้ว จึงเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่จะพิจารณาวินิจฉัยความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวหรืออาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนขึ้นใหม่แทนคณะกรรมการคณะเดิมเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายต่อไปได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองตามบทบัญญัติมาตรา ๗๐^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ กล่าวคือ เมื่อศาลปกครองมีคำพิพากษาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง^{๑๑} ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ตามคำพิพากษาดังกล่าว และเมื่อได้โอนกิจการและอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวมาเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงต้องเป็นผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครอง

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๐} มาตรา ๗๐ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรือดลเสีย

ในกรณีที่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอการปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

^{๑๑} รายงานกระบวนการพิจารณาศาลปกครองกลาง คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ ๑๕๔๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖

กลางต่อไป^{๑๒} และเมื่อคำพิพากษาของศาลปกครองกลางดังกล่าวพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ และวินิจฉัยอุทธรณ์ใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงต้องดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ตามนัยของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ ที่อาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จากความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนคณะเดิมหรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนขึ้นใหม่ก็ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

^{๑๒} คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ ๑๕๔๒/๒๕๕๕